

LABOD izhaja štirinajst-dnevno v nakladi 2650 izvodov — Ureja ga uredniški odbor — Odgovorna urednica: Lidija Jež, tehnično ureja: novinarski servis — Grafična priprava in tisk: Dolenjski Informativni center Novo mesto.

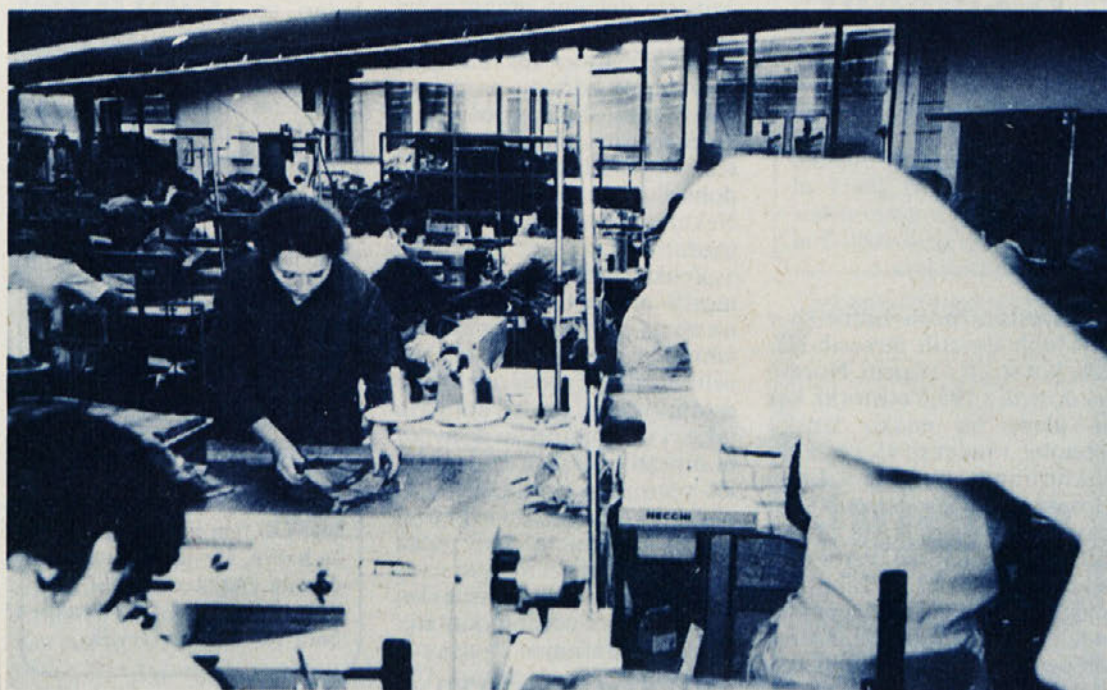
labod

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LABOD TOVARNE OBI. AČIL NOVO MESTO

LETO 12

NOVO MESTO, 18. NOVEMBRA 1986

ŠTEVILKA 15

V proizvodnji Ločne.

o delovni odgovornosti

Analiza poteka disciplinskih postopkov v naši delovni organizaciji, ki jo je izdelala Mojca Novak iz pravne službe za preteklo leto, nam marsikaj pove. O analizi bo tekla beseda tudi na konferenci sindikata naše delovne organizacije, v današnjem sestavku pa želimo poiskati tiste osrednje točke, ki osvetljujejo naše disciplinske postopke.

V letu 1985 je bilo na ravni DO 43 disciplinskih postopkov. Največ jih je bilo v Delti — 25, sledi Libna z 10, po trije postopki so bili v Tip-topu in Ločni, dva pa v Commercu; Temenica, Zala in DSSS niso imeli nobenega postopka.

Gre za različna merila, ni bilo pobudnika, ali gre zares za bolj disciplinirano delovno okolje?

Med 43 postopki je bilo 8 lažjih, 39 pa hujših kršitev delov-

nih obveznosti. Za kar 39 postopkov je dal pobudo nadrejeni delavec, za enega organi za notranje zadeve in za tri »drugi«.

Disciplinska komisija in direktor, ki imata tudi možnosti sprožiti pobudo, v nobenem primeru nista bila pobudnika za uvedbo postopka.

Med zahtevami za uvedbo postopka pa je bil v vseh 43 primerih izključno samo direktor (lahko bi bil še delavski svet, komisija SDK ali sindikalna organizacija).

Med izrečenimi disciplinskimi ukrepi jih je kar 13 s pogojno prekinitvijo delovnega razmerja, osemkrat je bila izrečena prekinitev delovnega razmerja, šestkrat opomin, štiri-

krat javni opomin in enkrat razporeditev na druga dela in naloge. Osemkrat je bil disciplinski postopek ustavljen, trikrat ukrep ni bil izrečen.

V dveh primerih je bil uveden tudi kazenski postopek. Štirikrat je bila vložena zahteva za varstvo pravic pri delavskem svetu, štirikrat pa je bila ta zahteva tudi zavržena kot neutemeljena.

Enkrat je bil postopek pred sodiščem združenega dela. Tu pa je bil potrjen izrečeni ukrep.

Po teh podatkih sodeč gre za zelo usklajena mnenja od zahteve disciplinskega postopka pa do delavskega sveta, ki dobi zahtevo za varstvo pravic delavca.

V DANAŠNJI ŠTEVILKI

- Stanovanjska sredstva bi bilo nujno združevati — pobuda v obravnavi
- Na zveznem tekmovanju so bile naše šivilje 2. — Čestitamo!
- Sodobne metode dela tudi pri nas — Nekaj se premika
- Kako uveljavljamo zahteve za slabo kvaliteto tkanin pri naših dobaviteljih — v sestavku Delo vhodne kontrole

Če povzamemo zgornje podatke, lahko vidimo, da na 2000 zaposlenih število disciplinskih postopkov ni veliko, da je vedno zahteval uvedbo postopka direktor in da so bili izrečeni ukrepi resni, pravzaprav že kar strogi.

Dosledno in strogo ukrepanje pri disciplinskih postopkih pa je seveda nujno in pravi pogoj za to, kar želimo s postopkom doseči.

Vendar je ob tem še druga stran medalje. Na prekršek je treba reagirati takoj, kajti le takojšen ukrep bo dosegel svoj namen. Časovna oddaljenost zmanjšuje »vrednost« ukrepa, prekršek je pogosto v spominu že izmalichen in vse to prinaša več hude krvi.

Povprečno je en disciplinski postopek trajal 51 dni (leta 1984 je bil še daljši — 67 dni, leto pred tem pa kar 76 dni). Torej se postopki skrajšujejo, še vedno pa trajajo kar skoraj dva meseca. Vzroki oziroma vplivi na to so različni — od teže postopkov, vzporednega kazenskega postopka pa do zahtevka za varstvo pravic. Kljub temu pa bo nujno skrajšati disciplinske postopke, saj bodo le takojšnji ukrepi dosegli prave učinke.

V preteklem letu je bilo kar nekaj primerov disciplinskih postopkov, pri katerih so kršitelji iskali pomoč odvetnika, pri službah pravne pomoči pri občinskem sindikalnem svetu, kar nam pove, da teh postopkov ne podcenjujemo, da imajo svojo težo.

Zato je treba skrbeti tudi za primerno raven znanja s tega področja za vse člane disciplinskih komisij.

To pa je tudi ena od pobud, ki jih prinaša analiza. Člani disciplinskih komisij potrebujejo dodatna znanja za svoje delo. Da bi tudi v bodoče disciplinski postopki potekali pravilno, predvsem pa hitreje (ob zagotovitvi vseh ostalih načel disciplinskega postopka — vzajemnosti, enakopravnosti, javnosti, neposrednosti...), bo izobraževanje v tej smeri prišlo še kako prav.

delo vhodne kontrolne

Tri kategorije pri oznaki kvalitete tkanin — dobro, slabo in neprimerno za proizvodnjo

Številne so pripombe, da dobiva proizvodnja, kljub ugotovitvam vhodne kontrole, slabe tkanine. Z uvedbo novih tehnologij v proizvodnjo se je kvaliteta tkanin poslabšala. To velja tako za uvožene kot tudi za domače tkanine. Naš JUS dovoljuje pri tkaninah iz čiste volne eno manjšo vidno napako na dolžini deset metrov, pri ostalih tkaninah pa eno napako na dolžini šest metrov. Napake so z nitko označene na krajniku. Poleg označenih je običajno še mnogo neoznačenih napak, ki pa se v gotovih izdelkih ne smejo pojavljati.

Pri vhodni kontroli tkanine razvrstimo v tri kategorije: dobro, slabo in neprimerno za proizvodnjo. Dobaviteljem reklamiramo tkanine, ki jih označimo kot slabe ali celo neprimerne za proizvodnjo. Čestokrat pa so lansirani v proizvodnjo tudi materiali z oznako »slabo«.

Take tkanine predelujemo v skladu s dobavitelji, ki jih po zaključku delovnega naloga bremenimo za večjo porabo, za več vložnega dela — časa in za manjšo prodajno vrednost izdelkov z napako. Tkanine, ki jih označimo kot neprimerne za proizvodnjo, pa vrnemo dobaviteljem (razen nekaj izjem). Letos smo vrnili iz programa srajc in bluz 32.615 metrov tkanin, v programu vrhnjih oblačil pa 1091 metrov tkanin. Dobavitelji so priznali popust v programu srajc in bluz za 100.080 metrov tkanin, v programu VO pa za 12.673 metrov tkanin.

Naloga vseh, ki sodelujemo pri pripravi in v proizvodnji, je, da pri tkaninah izrezujemo napake oziroma menjamo dele z napako, saj je ob večji porabi racionalneje izdelati manj kosov, vendar z minimalnim odstotkom izdelkov z napako, kot pa več kosov in z višjim odstotkom izdelkov z napako.

Obvezno je menjati dele, pri katerih je napaka že označena v tkanini. Po JUS je dovoljena napaka pri srajcah ali bluzah na dolžini šestih metrov, to pa pomeni pri vsaki drugi nakladi ena napaka.

M. PRAZNIK

Jožica Gerjevič: »Proizvodnja v Libni je zelo pisana in zelo zahtevna. Visoka odsotnost z dela pa nam težave samo še povečuje.

razprave o rezultatih v libni

Rezultati tozda Libne so v letošnjih devetih mesecih slabši, kot so jih navajeni. Normo so dosegli s 103,8 odstotki, kar je glede na enako lansko obdobje v indeksu 95,7%. Plan fakturiranih minut je v Libni dosežen 95,52-odstotno, na ravni DO pa je ta 98,42 odstotkov. Kje so vzroki za slabše rezultate? V Libni jih naštevajo kar nekaj, sicer pa so o teh in o rezultatih sploh letos ob periodičnem obračunu zastavili kar krepke razprave. Najprej so te potekale v šestih sindikalnih skupinah, nato je povzetke teh predelal tudi delavski svet (z rezultati sploh), izdelal nekaj predlogov in te dal v sprejem zboru delavcev.

Odmeve z razprav po sindikalnih skupinah sem skušala ujeti tudi za naše glasilo. Tako so povedale delavke:

JOŽICA GERJEVIČ — šivilja: »Razlago rezultatov smo razumeli, saj jo je direktor zastavil poglobljeno in v pregledu celotnega dogajanja v gospodarstvu. Med vzroki za nekoliko slabše rezultate vidim predvsem zelo pisano proizvodnjo, zahtevne materiale, stalne menjave... Ob težkih modelih zelo težko lovimo normo, od tu pa slede slabši osebni in skupni rezultati. Zato mislim, da bi morali težko delo enakomerno porazdeliti med tozde. Res pa je, da imamo v Libni tudi zelo visoko bolniško in veliko odhodkov, kar nam težave še povečuje.«

MARIJA BERNARD — šivilja: »Ob pregledu rezultatov sem imela nekaj pripomb na odstotek bolniških. Ta je zelo

visok do 30 dni, nad 30 dni pa je nižji. Mislim, da je vzrok za to pogosta menjava zdravnikov, ki tako nimajo točnega vpogleda v stanje bolnika. Za nekaj časa se vračamo na delo in nato zopet na bolniško. Tako je ta odstotek zelo visok, bolniku ni zagotovljena ozdravitev pa še tozdi nosi finančno breme. Na drugi strani lahko trdimo, da je že veliko manj izkoriščanja bolniških, saj danes te sploh niso poceni.

Torej je treba bolnega človeka pozdraviti, ne pa vleči zdravljenje v nedogled. Zato mislim, da bi moral tudi tozdi oziroma delovna organizacija več vlagati v zdraviliško zdravljenje, širiti v tej smeri kapacitete. K zdravju pa pripomore tudi dobro počutje v kolektivu in zadovoljstvo. Ob težkem delu in nizkih osebnih dohodkih je to težje doseči. Nekaj rezerve imamo tudi v tozdu.

Veliko imamo režije, ki morda ni vsa v celoti zaposlena ali pa prav zaposlena. Tudi tehnologi imajo pred seboj še veliko nalog, predvsem kako delati, da bomo delali dobro in lažje. Tudi pristop do delavcev bi morali počasi spreminjati... Za včerajšnje sindikalne skupine lahko rečem, da je to pravi in še naprej zaželeni potek razprav. Tako imamo več informacij in tudi me, delavke, lahko kaj prispevamo k razreševanju vprašanj.«

BERNARDA MEDVED — vodja izmene: »Razprave po skupinah so bile zelo uspešne. Nekaj več kot uro je imela vsaka skupina na razpolago in razprave so se zelo kvalitetno razvijale. Čim težji so časi, tem resnejši je odnos slehernega do naših skupnih vprašanj.«

LIDIJA HOČEVAR — tehnolog: »Naši rezultati pravzaprav niso slabi. Ob praznovanju ozadja lahko trdimo, da so glede na stanje dobri. Vedeti moramo, da imamo plan izračunan na 282 delavcev, nas pa je v proizvodnji ta čas le 280. Ob tem naj povem, da je kar 14 pripravnikov, ki so prišli septembra. Sedem delavk je bolnih in so bolj ali manj na

Marija Bernard: »Nekaj rezerve je tudi še v tozdu, na velik delež pa nimamo vpliva.«

bolniškem dopustu, ker gre za resna obolenja. Tri so tik pred upokojitvijo in lahko verjamemo, da so izčrpane. Torej gre za 24 ljudi manj, to pa je kar 10% zaposlenih. Znana je naša visoka bolniška. Radi bi zaposlovali, pa niti pri zavodu ni prijavljenih delavcev.«

Povedati moram tudi, da je v zadnjih petih letih odšlo toliko delavcev, kolikor nam jih je uspelo zaposliti. Tu so upokojitve, vprašanje varstva otrok, polproletariat, pa tudi odhodi na bolje plačano in morda lažje delo. In nazadnje še pisanost proizvodnje, o kateri so govorile že druge delavke.

Samo še podatek. Norma je glede na doseg v enakem obdobju lani nižja, kar je posledica usklajevanja (višanja) normativov na traku Adidas.

Pisanost proizvodnje

Od maja do oktobra je štel v proizvodnji Libne povprečen delovni nalog 740 kosov. Najmanjši od tega 80 in največji 2175 kosov. Od tega je bilo kar 24 različnih modelov. Ob tem je treba prišteti še barve, številke. Bilo je od ene do enajst različnih barv po nalogu in od 4 do 8 različnih velikostnih števil.

Ob poznavanju ozadja torej zares lahko trdimo, da so rezultati težko doseženi, z veliko truda in da so zato glede na razmere najboljši. Za realno boljše pa bo treba še marsikaj postoriti.

Bolniška:

avgust —	18,1%
september —	17,72%
oktober —	15,62%

Tak je torej pogled delavcev Libne na njihove devetmesečne rezultate. Menijo, da je 70 odst. rezerv še v tozdu, za preostale pa menijo, da jih morajo izpeljati strokovne službe v DSSS in tozdu Commerce. Res bo treba še veliko postoriti, saj je program, ki ga delajo v Libni in ki ga delamo v Labodu, navsezadnje dogovorno zastavljen v celi delovni organizaciji. Moramo se prilagajati tržišču, nujne so manjše serije, zahtevni materiali. Vse to narekuje nove

oblike organiziranosti proizvodnje, pripravo dela, strokovnih služb... Vsak mora prevzeti

odgovornost za svoje delo, tako tozdr kot tudi spremljajoče strokovne službe.

GIBANJE ZAPOSLENIH V LIBNI

leto	januar	december
1983	273	268
1984	277	287
1985	289	288
1986	288	280 (oktobra)

Nekaj se premika

uporaba workshop metode v do labod

WORKSHOP pomeni tečaj s poudarjeno prosto diskusijo, izmenjavo idej, prikazom metod in s praktično uporabo večšin in principov. Najprej so uporabljali naziv le za umetniška srečanja, potem za znansstveno-strokovna in nato nekaj let nazaj tudi v OZD za reševanje problemov v skupinah. Ker teh ne manjka, smo se odločili, da začnemo probleme razreševati z workshop metodo, in sicer v TOZD Delta s sodelovanjem strokovnih služb iz TOZD Commerce in DSSS (na prostovoljni bazi, saj da le tak način dobre rezultate).

Cilji WORKSHOP metode so:

- povečati produktivnost kreativnih kadrov,
- povečati komunikacijsko sposobnost med posamezniki in med oddelki,
- s kreativnostjo nadomestiti monotonijo,
- narediti delo bolj prijetno.

Metoda omogoča skupno in celovito obravnavo problema, skoz katero sodelavci sami vidijo naloge, jih prijavljajo in nekatere takoj rešujejo. To je prehod s klasičnega avtokratskega dajanja nalog na demokratično prijavljanje nalog.

Pri WORKSHOP-u moramo iti mimo »BRAINSTORMING«.

Izraz pomeni dobivanje velikega števila idej od skupine ljudi v zelo kratkem času. Brainstorming obvezno združujemo z miselnim vzorcem (nelinearni grafični zapis smiselno organiziranih pojmov).

Delovne faze so pri WORKSHOP naslednje:

1. brainstorming (za postavljen problem priti do idej, mnenj);
2. vrednotenje idej s pikami;
3. rangiranje in določitev področnih timov (omejitev problema in pristop k reševanju);
4. področni tim — brainstorming (po zgledu prve faze obravnavati ožje področje);
5. področni tim — vrednotenje (po zgledu druge faze vrednotenja idej s pikami in poudarkom, da bo prve naloge tim rešil sam);
6. prijavljanje nalog (posamezni člani tima na kratko definirajo svoje naloge, se zabeležijo, vodja tima daje sugestije glede na sodelavce za pomoč pri izvedbi, izvajanje nalog, kjer ni potrebna koordinacija, se začnejo izvajati takoj);
7. povezovanje timov (izdelati pregled povezav med vplivnimi faktorji posameznih timov);
8. zveze med nalogami (izdelati povezavo in izpisati nerešene naloge, ki se našajajo na tim);
9. planiranje (izdelati mrežni plan za tim — naloge smiselno vrisati v mrežo);
10. vrednotenje WORKSHOPA (poročanje o poteku dela in zbiranje idej za dopolnjevanje vsebine workshopa, vključeno je tudi zbiranje idej za inoviranje workshopa kot metodologije).

Pri vsem tem je potrebno poudariti, da reševanje problemov z WORKSHOPOM uvaža samo na konkretnem primeru in ni prilagojen za seminarsko posredovanje, rezultati pa morajo biti vidni v praksi v 2—3 mesecih od začetka dela na metodi, zato je res nujno, da se vsi sodelavci, ki se pri delu vključijo, maksimalno angažirajo in prispevajo svoj delež za boljši uspeh in počutje sodelavcev.

MIRA TUŠEK, dipl. inž.

Pripis

Kot smo prebrali v sestavku, naj bi začeli z workshop metodo v tozdr Delta. Direktorica tov. Krničarjeva je s tem v zvezi dejala, da se v Delti navdušujejo nad novim pristopom k reševanju problemov, ki jih ne manjka. Zavedajo se, da jim to pri naša dokajšnje delo, obveznosti, toda ker gre za razmeroma hitro dosežene učinke, se dela ne bojijo. Upajo, da bodo tudi strokovne službe v Commercu in DSSS pokazale toliko pripravljenosti in zavzetosti, kot je je čutiti pri njih. Cilji, ki naj bi jih dosegli, so stvarni, sistemsko in hkrati prostovoljno delo pa je že eden od porokov, da bo naloga uspešna. Torej, Delta — srečno (v sodelovanju s Commercom in DSSS — seveda)!

bucike

Akupunktura je zelo stara metoda zdravljenja, ki jo je v zadnjem času iz daljne Kitajske zaneslo tudi k nam. Pravijo, da je zdravljenje z vbijanjem iglic v določene centre zelo učinkovito in, kar je zelo pomembno, brez stranskih učinkov.

Tudi mi smo si začeli zdraviti naše »bolne« točke po sistemu iglic. Zato smo to rubriko imenovali »bucike«. Ne gre za bolečo metodo, le za buc, bucsposodbujanje. Najprej smo z buciko dregnili v vozlišče vsebine delegatskega dela, nato v vozlišče za delovno disciplino. Vsako zase pomeni dokaj široko temo, v njih smo se vsi videli, toda nihče konkretno. Danes želimo ta krog zožiti. Bucike se bodo tokrat dotaknile tistih, ki imajo v opisih del in nalog zapisane tudi naloge in odgovornosti za obveščanje. Veliko jih je. Mreža za pretok informacij je dobro prepletena. Odziva, realizacije nalog, ki so v opisih dale tudi določeno število točk, pa je manj.

Enostransko bi bilo ocenjevanje, da informiranje pri nas ne teče. Informacij je dovolj, morda celo preveč. Toda organiziranega pretoka in pred-

vsem avtomatiziranega (takega, da ne bi bilo treba za vsako informacijo prositi, čakati, tožiti...), pa je kaj malo. Najučinkovitejša je še vedno živa beseda in sindikalne skupine so zato ena najhvaležnejših oblik obveščanja v ožjem krogu. V spirali navzgor pa je direktnih prizadevanj za dobro obveščanje že manj.

In seveda, če je glasilo tista osrednja oblika našega obveščanja in povezovanja na ravni delovne organizacije, bi bilo pričakovati več sodelovanja vseh, ki bi morali po svoji službeni dolžnosti sodelovati pri glasilu, več zavzetosti za pisanje v naš časopis, skratka, več spoštovanja delovnih obveznosti.

Končno tista točka v opisih del in nalog, ki govori o nalogah s področja obveščanja in ki da v vrednotenju tudi določeno število točk (da še enkrat ponovimo), ni omejena le na izvajanje obveščanja v najožjem krogu, ampak na celoten sistem obveščanja v naši delovni organizaciji. Tu pa vseh naštetih ni dosti čutiti. Pa bi se vendarle morali pojaviti s svojimi prispevki, stališči, priporočili, s svojimi razmišljanji. Ne bi smeli ostati tako anonimni.

Ne smemo pa tudi ne mimo vseh, ki jim je funkcija v organih upravljanja ali v družbenopolitičnih organizacijah dala naloge na področju obveščanja, zakaj se torej tako redko oglasijo predsedniki delavskih svetov, komisij, izvršnih organov, zakaj je tako malo iz OO sindikata, od mladincev, članov ZK...

Spomnimo se svojih obveznosti, spomnimo se na to, da smo dolžni, po opisih, obveščati in da je v našem sistemu obveščanja tudi glasilo. Bolje, da se tega spomnimo sami, kot da nas bodo morali na to naloge opozarjati drugi. In nikakor ne sme biti opravičilo, da imamo toliko »za delati« (in to povedano z glasom, ki da vedeti, da gre za nujnejše, večje, pomembnejše naloge, kot je pisanje ali pripovedovanje za glasilo). Tega ni moč opravičiti. Kajti v tem delu je tudi obveščanje in če ga ne izvajamo, ne izpolnjujemo svojih delovnih obveznosti. Nadaljevanje bi moralo biti jasno, toda ker za neobveščanje še ni bilo sankcij (nikjer, ne samo pri nas), tudi dovolj resnega odnosa do te naloge ni. Dokler seveda nekje nekaj ne zaškriplje. Mi pa na to ne bomo čakali, saj so nas bucike spomnile, da nismo storili vsega, kar smo dali zapisati v opis del in nalog.

Predstavljamo vam:

danica kelc iz delte

Danica Kelc je bila rojena leta 1953 v Opavi na Čehoslovaškem. Njen dekliški priimek je Cihlarova. Potem ko je prek časopisnega oglasa spoznala svojega moža, se je leta 1971 preselila v Jugoslavijo in se kmalu zatem zaposlila v naši Delti.

»Leto dni sem čakala na delo, potem pa sem dobila zaposlitev v Delti. Tudi na Čehoslovaškem sem bila zaposlena v šivalnici, čeprav sem se učila za tkalko.«

Kako pa jezik? »Kar hitro sem se ga naučila, saj sta si naša dva jezika precej sorodna. Na začetku je sicer bilo nekaj nerodnosti, predvsem v strokovnih izrazih sem imela težave.«

Danica Kelc, po rodu Čehinja, je že 14 let zaposlena v Delti.

Danica ima sedaj jugoslovansko državljanstvo, po sru pa je še vedno Čehinja... »Ob obiskih doma sem imela vedno precej težav oziroma poti, saj je za prehod meje v ČSSR potrebno urediti marsikaj. Da bi se izognila tem formalnostim, sem vzela državljanstvo po možu, čeprav moram reči, da mi je bilo ob tem kar malo hudo.«

Z družino — možem in dvema otrokoma gre domov na obisk dvakrat letno.

Ker vemo, da je med našimi turisti in oboževalci morja veliko turistov iz ČSSR, sva se tudi midve dotaknili tega vprašanja. »Meni so ljubše gore in raje imam smučanje kot pa morje, zato v tej smeri ne vidim nobene posebne ugodnosti.«

In želje? »Predvsem si želim dokončno urediti stanovanjsko vprašanje, pa da bi bili obe hčerki zdravi, pa še...« Mi pa želimo Danici Kelc, da bi bila še naprej tako uspešna pri delu, kot je bila doslej, saj dosega normo med 115 in 120% in je bila tudi v ekipi za republiško tekmovanje v šivanju.

Omeniti velja še, da je bila Danica na začetku bivanja v Jugoslaviji kar dvakrat zaporedoma miss Ormoža, kar tudi marsikaj pove.

seminar v nemčiji

Gorazd Mali, orodjar iz tozda Ločna, se je udeležil seminarja, ki ga je organizirala firma Pfaff. Teden dni se je v družbi treh Jugoslovancev, štirih Francozov ter mnogih Nemcev praktično usposabljal v načinu izdelave pripomočkov ali, kot jim rečemo doma, aparatov. Namen seminarja je bil seznaniti tiste, ki se vsakodnevno srečujejo s specialnimi pripomočki, z načinom izde-

lave, s konstrukcijo šablon, s tehniko ukrivljanja pločvine, tudi s tem, kako aparate, ki smo jih nabavili pri firmi Pfaff prilagoditi za naše potrebe in možnosti.

Delo je bilo praktično in je teklo pod vodstvom inštruktorja. Poskrbljeno je bilo tudi za prevod, vendar le v srbohrvaščini. Udeleženci seminarja so si ogledali demonstracijski center in šolski center, kjer Pfaff izobražuje svoje delavce. Ta je zelo dobro opremljen in omogoča vsakemu učencu dobro spoznati vse stopnje in vse faze dela.

Praktično delo na specialnih aparatih je udeležencem seminarja omogočilo priti do novih znanj, ugotovitve, do katerih so na primer že sami prišli, pa jim je potrdilo. Tako Gorazd kot tudi vsi ostali si žele tudi nadaljevalnih tovrstnih seminarjev, vendar nudi Pfaff le začetnega. Razumljivo je, da je v njihovem interesu usposobiti tiste, ki vzdržujejo aparate, za pravilno uporabo teh, saj je vloga aparata vedno zelo ozka in zelo specializirana. Le pravilna uporaba in pred tem že montaža, bo dala željene rezultate. Drugih interesov pri organizaciji seminarja — vzdrževanja strojev ali podobnega gotovo nimajo. Zato velja poudariti, da je stroške seminarja z enim obrokom kril Pfaff, seminar pa je bil zelo dobro organiziran.

folklorna skupina iz makedonije v libni

Ob koncu oktobra so delavke Libne doživele nadvse lepo in prijetno presenečenje. Obiskala jih je folklorna skupina Goce Delčev iz Delčeva iz SR Makedonije. Ob brežiškem občinskem prazniku so nastopili v tem delu Slovenije, Libna pa jih je povabila tudi med svoje šivilje. Za vsako izmeno je skupina posebej nastopila in tako razvedrila vsakdanje tekanje za normo, kvaliteto, čim boljše rezultatom.

Folklorno skupino Goce Delčev sestavljajo dijaki in delavci, skupaj 57 plesalcev. V svojem repertoarju imajo predvsem makedonske narodne pleske, ki so zelo pisane, živahne in nam precej neznane. S svojim nastopom so več kot navdušili delavke Libne, v pogovoru pa so dejali, da so bile

Ob prazniku občine Novo mesto, 29. oktobra, je bila pred desetimi leti dokončana zdravstvena postaja v Ločni. Pridobitev je veliko pomenila, saj se v splošnih ambulantah, zobozdravstveni in psihiatrični zdravijo krajani Ločne, delavci Krke in seveda Laboda. Dobrodošla pa je tudi lekarna. Desetletnico zdravstvenega doma smo v Labodu obeležili skupaj z zdravstvenimi delavci, ki so bili pozornosti zelo veseli.

naše šivilje zelo dobro občinstvo. Skratka, v medsebojnem navdušenju so se stkale vezi med plesalci in Libno. Za spomin na to lepo srečanje je skupina Libni podelila knjigo, narodno nošo in ploščo s pesmi, na katere plešejo.

Ura in pol razvedrila sredi dela je prinesla veliko svežine in volje, kar znova potrjuje, da čas, namenjen temu nastopu (in podobnim prireditvam), nikakor ni izgubljen čas. Nasprotno, je lahko vir novih moči in elana.

NOVEMBER, MESEC BOJA PROTI ALKOHOLIZMU. NE POZABIMO, DA JE TEGA ZLA TUDI MED NAMI VELIKO, ZATO MORAMO VSE SVOJE SILE POSTAVITI OB ROB TEJ HUDI BOLEZNI. TO JE NAŠA — ČLOVEŠKA DOLŽNOST, PRAVICA ZASVOJENEGA PA JE, DA IMA PRI PREMAGOVANJU VSO STROKOVNO POMOČ. NA POTI K ZDRAVLJENJU IMA DELOVNO OKOLJE VELIK POMEMEN IN VPLIV. ZATO BODIMO STRPNI, HUMANI, VENDAR NE POPUSTLJIVI.

nasvet

Ribje olje proti visokemu krvnemu pritisku

— Ribje olje znižuje visok krvni pritisk. To je rezultat zelo široke raziskave, ki so jo naredili britanski zdravniki v Essexu.

V okviru te študije je skupina pacientov z visokim krvnim pritiskom dobivala v obroke hrane precejšnjo količino ribjega olja. Že šest tednov kasneje jim je krvni pritisk, padel za okoli šest odstotkov.

Visok krvni pritisk velja tudi za najpomembnejši faktor tveganja za srčne kapi.

*Savezni odbor sindikata
radnika tekstila, kože i obuće Jugoslavije*

dodeljuje

DIPLOMU

ekipi S.R. Slovenije

Za osvojeno II mesto

U disciplini konfekcioniranje rublja

*Na II Saveznom-završnom radno-proizvodnom
takmičenju radnika u tekstilnoj
i odevnoj industriji Jugoslavije.*

Beograd, 23. do 25. oktobra 1986. godine

Iz Beograda so se vrnile naše šivilje — Milena Kelc iz Delte, Slavka Pograjc in Jožica Korasa iz Ločne ter vodja ekipe — Mojca Mohar, prav tako iz Ločne. Na zveznem tekmovanju so v šivanju srajc dosegle drugo mesto, med posameznicami pa je bila Slavka Pograjc 3., Milena Kelc 5. in Jožica Korasa 7. Na posnetku so skupaj z Novoteksovo ekipo tkalk (te so bile v svoji skupini 1.), manjka pa Ptujčanka Milena Kelc, ki je kar takoj pohitela na delo v Delto.

Papir je dragocena surovina, za katero ne velja le, da je zelo draga, ampak je bistven prvotni vzrok za nujnost skrajno varčnega odnosa — z zbiranjem papirja varčujemo naše gozdove. Posnetek je z novomeškega dvorišča na »neki nesrečni dan«, upajmo. Razmetan papir, ki ovira vožnjo in uničuje to, kar bi znalo dati lepe denarce, meče slabo luč na vse nas. Mladinci so se sicer dogovorili za redno zbiranje papirja, toda kaj, ko je tudi tam le peščica aktivnih... Torej, upajmo, da je bilo to res le naključje in ne navada. Vsaj ne bi smela biti.

tip-topovci na izletu

Sindikalna organizacija v Tip-topu je letos pripravila izlet v Bratislavo in na Dunaj. Udeležilo se ga je 49 delavcev. Celoten dvodnevni izlet je stal 19.900 din, vsak posameznik pa je prispeval 9965 din k tej vsoti.

Zvečer smo se odpeljali iz Ljubljane in bili ob šestih zjutraj že v Bratislavi. Dopoldne smo namenili nakupom, potem ko smo se namestili v hotelu in pokosili, pa smo si ogledali mesto. Mesto je kulturno bogato, vendar nekatere kulturne znamenitosti niso dovolj negovane. Kaže, da je povsod premalo denarja za kulturo...

Naslednjega dne smo si na poti domov ogledali še Dunaj. Avstrijska prestolnica nas je navdušila. Ker je bila nedelja, so bile — na srečo — trgovine zaprte, saj bi kaj težko segli po dobrotah in lepota, ki so se nam ponujale iz izložb. Zato pa smo tem bolj uživali v čudoviti arhitekturi tega starega in lepega mesta.

Dvodnevni izlet je tako mimo. Imeli smo lepo vreme, ki je tudi svoje prispevalo k uspešnemu in prijetnemu sindikalnemu izletu.

HELENA KONČINA, Tip-top

Do konca novembra bodo delovne organizacije izkupiček za prodan odpadni papir odstopile humanitarni dejavnosti RKS

star papir za novo mladinsko zdravilišče

Zanimivosti

zlato, večna kovina

Dejavnosti Rdečega križa skoraj ni potrebno predstavljati, saj se z njo srečujemo od mladih nog — že leta in leta. Zanimivo pa je predvsem to, da solidarnost s tistimi, ki so pomoči potrebni, v zadnjih »sušnih« letih ne usiha, nasprotno, še več je je, še več razumevanja za pomoči potrebne. Teh pa je zadnje čase veliko več kot pred leti, pravi Mirko Jelenič, sekretar predsedstva Rdečega križa Slovenije, in dodaja, da se zato hitreje praznijo skladišča, ki jih med pomladansko zbiralno akcijo v enem dnevu napolnijo z oblačili in podobnim. Tudi letošnja pomlad je bilo v tej zbiralni akciji vseh 56 zbiralnih skladišč v Sloveniji do vrha polnih v enem samem dnevu. Zato na Rdečem križu Slovenije menijo, da bo prav tako uspešna tudi jesenska zbiralna akcija, ki teče v teh dneh. Začela se je minulo soboto in bo po vsej verjetnosti trajala kar do konca novembra, saj so se s tem datumom strinjali na vseh odkupnih mestih starega papirja v Sloveniji. V jesenski zbiralni akciji Rdečega križa namreč ne zbirajo oblačil in podobno, marveč star papir, ki ga je kljub rednim zbiralnim akcijam v različnih delovnih organizacijah še vedno veliko. Na žiro račun: 50101-678-51579 hkrati RKS zbira prostovoljne prispevke delovnih organizacij in posameznikov, ki žele sodelovati pri kritju stroškov vse bolj dobrodošle humanitarne dejavnosti. Mirko Jelenič pravi, da bodo ta sredstva namenili redni dejavnosti, precejšen del za prenovo Mladinskega zdravilišča in okrevališča Debeli rtič, kjer je samo letošnje poletje preživel nekaj dni srečnega otroštva prek 10.000 šolarjev iz socialno šibkejših slovenskih družin.

po N. D.

10 gramov za 25 km dolgo zlato žico

Medtem ko je pri dragem kamenju karat utežna mera, je pri zlatu karat merilo za čistost zlata. Čisto zlato ima 24 karatov ali najmanj 999,9 tisočink čistega zlata. En karat torej predstavlja 41,66667 tisočink zlata. 14-karatno zlato ima v sebi 583,3338 tisočink zlata, 18-karatno 750 tisočink, 22-karatno pa 916,66674 tisočink zlata. Zlato ponuja izjemne možnosti obdelave. Iz 10 gramov lahko izvelečijo 25 km dolgo zlato žico ali ga skujejo v 3,5 kvadratnih metrov veliko zlato folijo.

Obdelava zlata

Obdelovanje zlata zahteva veliko skrbnost. Material, ki ga dobi zlatar za neki izdelek, je skrbno stehšan. Pri obdelavi se mu prizna natančno določena izguba ali kalo, ki znaša od 0,2 do 1,5 odstotka. Zlatarna Celje ima v vseh fazah proizvodnje sicer predvidenih 7 odstotkov kala, kar je tudi svetovni normativ. Ker pa imajo izdelan dober sistem zbiranja odpadnih surovin, znaša dejanski kalo le 3 do 4 odstotke. Vodo, kjer si zlatarji umivajo roke, zbirajo v posebnem zbiralniku, skrbno se briše prah, nastale smeti sami sežigajo, itd., s čimer letno zberejo od 10 do 15 kg zlatega prahu, ki bi sicer končal v kanalizaciji in na smetiščih.

Zlata podlaga

Ameriški dolar je bil zadnji denar z zlato podlago. Ob koncu leta 1944 so namreč zavezniki utemeljili nov denarni sistem, v katerem je postal dolar glavna valuta terjatev in dolgovanj med državami. Ameriška vlada se je zavezala, da bo vsak dolar zamenjala za zlato, in sicer po fiksni ceni 35 dolarjev za unčo zlata. Ko pa je bilo v svetu že 3-krat več dolarjev kot ameriških zlatih rezerv, povpraševanje po rumeni kovini pa vse večje, je Richard Nixon pretresnemu svetu 16. avgusta 1971 sporočil, da ZDA dolarjev ne menjajo več v zlato. Tudi jugoslovanski dinar je nekoč imel zlato podlago. To je bilo leta 1931, zlata doba pa je trajala natanko 100 dni.

Zlato in moda

Tudi zlat nakit je vedno bolj podvržen modnim muham. Zadnji dve leti izdaja mednarodna organizacija IGC poseben katalog, kjer so predstavljene zadnje modne in oblikovalske smeri.

Ženskam, ki ljubijo klasično eleganco, priporočajo letos belo zlato, obdelano v finih gladkih linijah. Ta stil dopolnjuje belo (posebno briljant) in temno (oniks, topas itd.) drago kamenje.

Ženske, ki jih je pritegnila ohlapnejša moda — Art Deco look, bodo uporabile nekoliko masivnejši zlat nakit v kombiniranih barvah — belih, rumenih, rdečih, rose in črnih odtenkov. Te odtenke dosežejo zlatarne z različno sestavino in površinsko obdelavo materialov. Ob tej modni smeri je dovoljena vsakršna barvna kombinacija dragih kamnov, recimo zelenega smaragda in rdečega rubina, itd.

Modna revija smučarjev

V Velenju je bila ob koncu oktobra modna revija, na kateri so sodelovali vsi člani SKI-POOLA. Predstavili so modele, ki so jih pripravili za naše smučarske ekipe in nekaj modelov iz svoje redne proizvodnje. Tudi letos je Labod izdelal oblačila za žensko in moško A reprezentanco, in sicer oblačila za svečane priložnosti. Poleg teh smo predstavili tudi tri komplete iz redne proizvodnje. Modele so predstavili smučarji skupaj z manekenkami in manekeni iz Maribora.

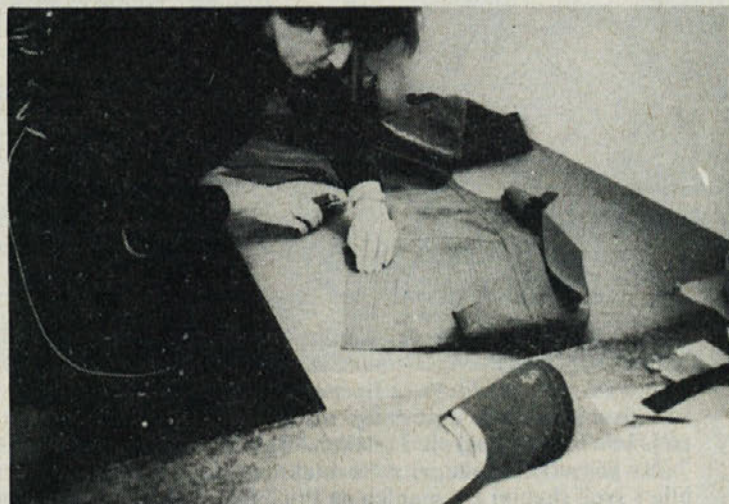
L. K.

Predstavitev v Cankarjevem domu

Na modnem bazarju, ki ga je tudi letos organiziral Cankarjev dom v sodelovanju z Društvom modnih delavcev, se je Labod predstavil s kolekcijo za naslednjo pomlad in poletje. Lahko računamo, da smo na predstavitvi pokazali svojo noto in je bil Labodov program takšen, kakršnega že nekaj časa dograjujemo, to pa so oblačila za elegantne ženske srednjih let in naše srajce.

Sicer so konfeksionarji pokazali tudi nekaj iz tekoče prodaje. Med temi je bila Mura v predstavitvi tudi številčno najmočnejša.

I. B.

To krilo z drobnimi gubami nastaja v Temenici. Zahteva pa — kot vidimo na posnetku — kar precej truda.

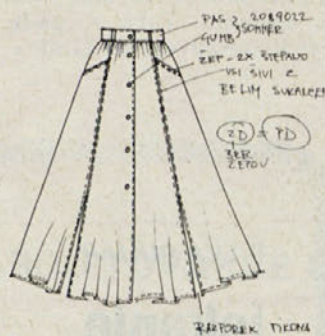
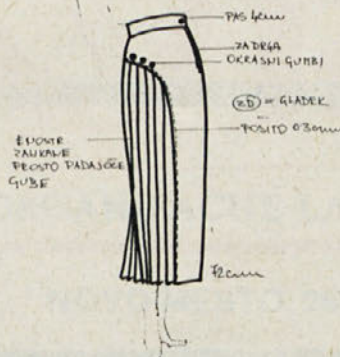

K-2-186
K-2-18046

SUKNO
ART. UNVA
D. PLAV

K-2-180
D. 1606

ART. UNVA
D. 1606

Slovenija
Moja dežela.

iz modne prestolnice

Pariški sejem mode za naslednje poletje je pokazal, da se je že kar dobro uveljavila nova silhueta, ki zelo poudarja žensko postavo. Ramena ostajajo izrazito poudarjena, sicer pa so oblačila krojena po telesu. Med najpopularnejšimi barvami za naslednje poletje so bele in črne kombinacije, veliko je sive, prav tako veliko pa je tudi zemeljskih in safari tonov. Če primerjamo našo kolekcijo za naslednjo pomlad s tem, kar je pokazal pariški sejem, lahko rečemo, da smo v kreaciji kolekcije zelo zadeli, med barvami pa smo skromnejši, saj naše tržišče ni sprejemalo rjavih tonov. Za primer navaja kreatorka Cveta Bogolin, da je imela model v dveh barvah — v črno beli kombinaciji, ki je bil zelo lepo sprejet na zaključevanju in v rjavi barvi, ki pa je bil izključen. V naši kolekciji je tudi precej beljene- ga jeansa. Tudi Pariz je pokazal precej tega popularnega materiala, vendar predvsem v temnih tonih in celo v črni z izrazitimi belimi okrasnimi šivi. Dolžina kril — tokat več pišemo o krilih, ker je o pariškem sejmu govorila kreatorka tega programa — je zelo različna. Od izrazitih minic pa do skoraj maxi kril. Novost, ki jo je bilo večkrat zaslediti, pa so izrazito ozka krila, ki segajo le malo čez kolena.

Ker moda narekuje zelo poudarjene obline, je hvaležen material jersey. Sicer pa je pariški sejem predstavil izdelke v zelo lepih materialih. Zato je tudi razumljiva želja kreatorka kril, da bi tudi v našem programu ustvarjali z več uvoženih tkanin.

Kolekcija za naslednje poletje je bila zelo lepo prodana.

Med krili je precej ozkih, predvsem v jeansu pa so tudi zelo bogati — široki modeli. Kot narekuje Pariz, smo tudi mi vključili nekaj »več nadstropnih« kril ali kril, ki jih dopolnjuje še ovoj čez boke... Vendar je bilo za te manj zanimanja.

Kako pa kaj pariške trgovine? Sejem je bil v času večjih terorističnih akcij, zato je bila varnost tudi v trgovinah močno poostrena. Pod tako strogo

kontrola je težje kupovati ali si samo ogledovati izložbe. Vendar je prevladal vtis, da je največ sive barve, ogromno je jersey kompletov, še vedno pa je tudi veliko usnja. Zelo popularne so pletenine. V množici okusov, stilov, dolžin je pozornost naše kreatorka veljala predvsem stilu, za kakršnega smo se odločili v Labodu, torej elegantnejšim izdelkom. V teh pa smo dokaj poenoteni, tako v barvah kot tudi v kreaciji.

VIŠINE KADROVSKIH ŠTIPENDIJ OD 1. 9. 1986

A. SREDNJE USMERJENO IZOBRAŽEVANJE

uspeh	št. točk	din	izven kraja bivanja	št. točk	din
zadosten	285	10.782		800	30.264
dober	365	13.808		880	33.290
prav dober	475	17.969		990	37.452
odličen	605	22.887		1120	42.370

B. VIŠJE IN VISOKE ŠOLE

6,0 do 7,0	425	16.078	895	33.858
7,1 do 7,3	540	20.428	1010	38.208
7,4 do 7,6	630	23.833	1100	41.613
7,7 do 7,8	690	26.103	1160	43.883
7,9 do 8,1	775	29.318	1245	47.098
8,2 do 8,3	835	31.588	1305	49.368
8,4 do 8,6	925	34.993	1395	52.773
8,7 do 8,9	1010	38.208	1480	55.988
9,0 do 10,0	1320	49.936	1790	67.716

(x pomeni enotno kadrovske štipendije za učence in študente v prvem letniku ne glede na učni uspeh).

Učencem in študentom, ki se izobražujejo v deficitarnih poklicih pripada dodatek v višini do 200 točk. Vrednost točke od 1. 9. 1986 dalje je 37,83 din.

Štipendistom vozačem pripadajo točke v kraju bivanja, ter do-

datek za vožnjo. Ob pričetku šolskega leta je štipendist dolžan predložiti štipenditorju potrdilo o ceni vozovnice. Ob naslednjih valorizacijah štipendij pa se dodatek za vožnjo valorizira enako kot točke za preračun višine štipendije.

Za nove štipendiste veljajo za izračun štipendije določila novega samoupravnega sporazuma o štipendiranju za stare štipendiste pa določila za izračun štipendije po starem ali novem samoupravnem sporazumu, kar je zanje ugodnejše.

v spomin padlim

Komemoracija delavcev Libne pri spomeniku prvih krških žrtev v Rorah pri Krškem

Tozd Libna skrbi za spomenik prvih krških žrtev v Rorah pri Krškem. Vsako leto pripravi ob dnevu mrtvih komemoracijo v spomin vsem padlim. V letošnjem govoru je predsednica OOS Nuša Lapuh opisala tudi pot prvih krških žrtev. Iz njenega govora povzamemo nekaj podatkov, saj premalo poznamo našo polpreteklo zgodovino, še posebno malo pa vemo o padlih iz naših najožjnih okolišev.

»Komunisti iz spodnjega Posavja so imeli 5. maja 1941 pomemben sestanek v Brestanici v Penku. Vodil ga je Slavko Šlander. Tu so se dogovorili za glavne naloge, nato pa je vsak kraj oziroma območje delovalo zase. Iz tega se je junija tega leta rodila krška partizanska skupina, ki je zaradi dvojne izdaje bila kmalu tudi zatrta. Učiteljica Ivanka Urjanek je iz Celja prišla s pomembnim gradivom za partizansko skupino. Po pomoti je to prišlo v roke izdajalcu, ki je celotno gradivo predal nemški policiji v Krškem. Takoj so Nemci začeli iskati navedene v gradivu, ki so se poskrili po gozdovih pri Rorah. Toda tudi tu so bili izdani. Nemška policija jih je zajela in odpeljala v Krško na za-

slišanje. Naslednjega dne so jih odpeljali v gozd Dobravo pri Brežicah, kjer so si morali skopati skupinski grob, nato pa so jih postrelili. Tako so padle prve krške žrtve: Jože Grabar,

Peter Jernejc, Rado, Milan in Zdenko Kaplan, Rajko in Franc Kastelic, Anton in Franc Preskar ter kurirka Ivanka Urjanek. Slava jim!«

odšli — prišli v oktobru

SILVA PUHAR:

iskanje

*Iščem korenine devetih krogov
devet izgubljenih misli —
eno vprašanje
KJE?*

*Rijem pod zemljo
devet izgubljenih dni —
eno vprašanje
ZAKAJ?*

*Črn, še bolj črn kot jaz
mi devetič prekriža pot —
eno vprašanje
KDO?*

*Ležem v kup blata prepojenega z znojem
devetič ugasne luč (ena sama) —
eno vprašanje
KDAJ?*

*Sladko prebujena v globinah pozabljenega
izpodjedal je devet korenin, bolj črn kot jaz
brez vprašanj
NIKJER*

*Čas ni zanj
bolj črn kot jaz
se pogreza v lastni senci.*

ZALA

Prišla je 1 delavka s 1. stopnjo izobrazbe. Odhoda sta bila dva, in sicer s 4. in 5. stopnjo izobrazbe.

TEMENICA

Odhodov ni bilo, prihod pa eden — s 4. stopnjo izobrazbe.

COMMERCE

Prihodov ni bilo, odhod pa eden, in sicer v enoti Commerce v Ljubljani s 4. stopnjo izobrazbe.

DSSS

Prihoda sta bila 2 — s 7. in 6. stopnjo izobrazbe (oba pripravnika). Tudi odhoda sta bila 2 — s 6. in 5. stopnjo izobrazbe.

LIBNA

Prihodov ni bilo, odšli pa sta dve delavki, obe s 1. stopnjo izobrazbe.

TIP-TOP

Prihoda sta bila dva — od tega pripravništvo za določen čas s 4. stopnjo izobrazbe in pa zaposlitev s 5. stopnjo izobrazbe. Odhodov ni bilo.

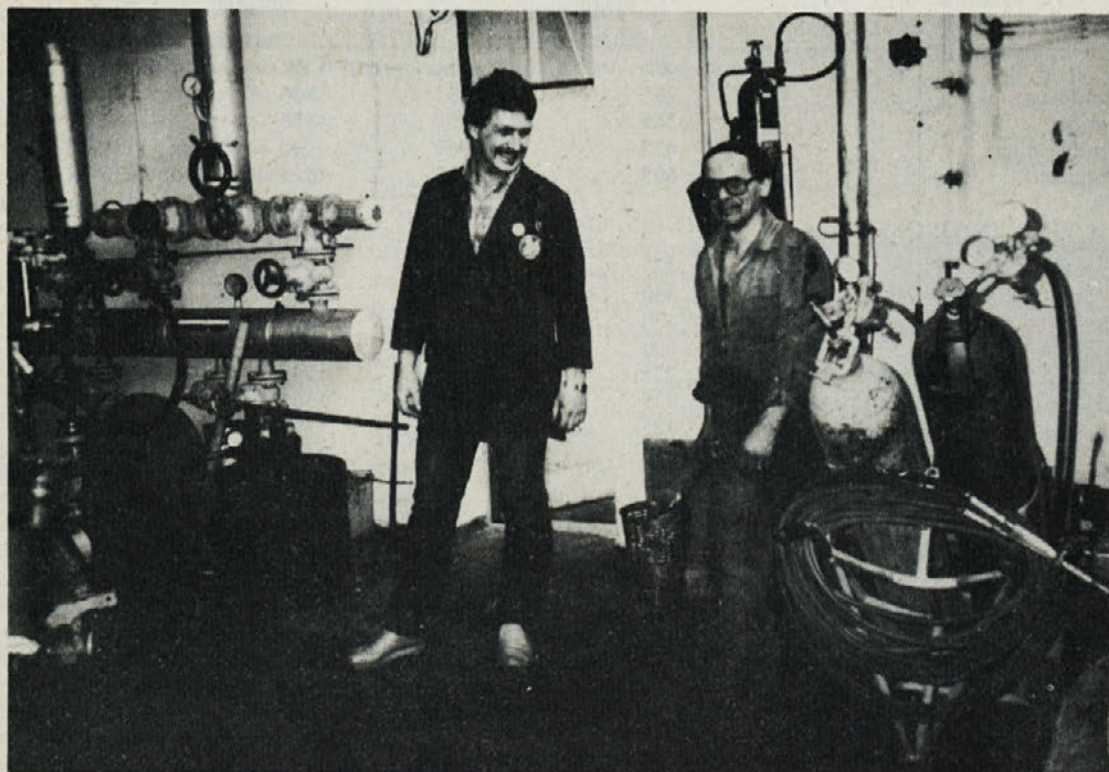
LOČNA

V Oktobru so bili trije prihodi, in sicer s 5., 4. in 1. stopnjo izobrazbe, odšla pa je ena delavka s 4. stopnjo izobrazbe.

DELTA

Zaposlilo se je pet delavk — tri s 1. stopnjo izobrazbe, ena s 3. st. izobrazbe ter ena s 5. stopnjo izobrazbe.

Odšle so štiri delavke. Ena je samovoljno prekinila delovno razmerje (1. stopnja izobrazbe), ena, tudi s 1. stopnjo, se je predčasno upokojila, dva delavca pa sta sporazumno prekinila delovno razmerje, eden s 4. stopnjo in eden s 1. stopnjo izobrazbe.

Za industrijsko paro in stroje v Zali skrbita Roman Carli, vodja vzdrževanja (levo), in kurjač, Stojan Kacin (desno).

